

men Sandheden er den, at netop paa saadanne praktiske Omraader repræsenteres de yderste Modsetninger forholdsvis af Ja, men det er det store Antal, der ligger imellem, som det fortrinsvis gjælder om at tage Hensyn til og vinde; dem skræmmer man imidlertid ved den Art af Kritik, som vi hørte af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg). Jeg er her kommen lidt nærmere ind paa det almindelige Spørgsmaal om Forandringer i Skattelovgivning, end det maatte i og for sig er rigtigt, men det ene Ord tager det andet; jeg har ikke funnet Andet end med et Par Ord gjøre Rede for de Indtryk, som jeg har faaet af de udførlige Forhandlinger, som fandt Sted i forrige Samling. — Den ærede sidste Taler knyttede — for at jeg nu igjen skal vende tilbage til Finantsloven — nogle enkelte Bemærkninger, dels til hvad der ikke fandtes heri og dels til selve Finantsloven. De Bemærkninger, han gjorde med Hensyn til det, der ikke findes i Finantsloven, vare — om jeg saa maa sige — for mig et yderligere Vidnesbyrd — hvis jeg behøvede et saadant — om, at Finantsloven er affattet paa den rette Maade, thi medens det ærede Medlem har sagt, og det kan fuldt vel siges med Rette, at vedkommende Ministre ere ansvarlige for den Maade, hvorpaa de udøve den Styrelse, som er anbeføjet dem af Kongen, saa er dette dog en Ansvarlighed, som er af en ganske anden Natur end den finansielle Ansvarlighed, hvorved Finantsministeren har et Ord at tale med. Hvad tror det ærede Medlem, at Justitsministeren vilde sige, dersom Finantsministeren vilde kalde ham til Regnskab for eller gjøre Raad paa regelmæssig Medvirning ved den Maade, hvorpaa han f. Ex. udøvede det ham tilkommende Overtilsyn med offentlige Stiftelser? Justitsministeren vilde sige til Finantsministeren: „Pas Dig selv“. Han vilde naturligvis sige det i høfligere Ord, i et kollegialt Sprog, men det vilde være let at forstaa, at Meningen var denne, og det Samme gjælder gjennemgaaende med Hensyn til de forskellige andre Ting, som det ærede Medlem vilde have ind paa Finantsloven. Nei, Finantsloven skal — som jeg oftere har fremhævet — indeholde et Overslag over Statens Indtægter og Udgifter. Der har Finantsministeren et Ord at tale med, men derimod ikke ved Spørgsmaalet om de offentlige Stiftelsers Indtægter og Udgifter. — Jeg kommer nu til, hvad der vedrører Finantsloven, den almindelige finansielle Stilling, og er det da ganske naturligt, at der ikke kan være nogen væsentlig Forskjel mellem den finansielle Stilling ifjor og den finansielle Stilling i Aar; thi Finantsloven beherskes jo meget væsentlig, ja for største Delen, af Faktorer, hvorved Finantsministeren ingen afgjørende Raadighed har; men som han maa bøde sig for. Ifjor var der det ganske Særegne, at der skulde skaffes Midler til Kreditbevillernes Indfrielse; men tager man dette bort, er der ikke nogen saadan stor Forskjel imellem disse

to Aar, at Finantsloven skulde kunne gjøre Forbring paa at være væsentlig forskjellig. Naar det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds knyttede nogle Bemærkninger til de Hovedsummer, som jeg fremhævede, da jeg forelagde dette Lovforslag, nemlig den samlede Statsgjælds Størrelse, Aktiomasens Størrelse og særligt Reservecens og Jernbaneverket, saa er det jo selvfølgelig, at det staar til Enhver at fuldstændiggjøre disse Tal med dem, som han efter det Synspunkt, hvorunder han ser Sagen, finder hensigtsmæssig at drage frem, men jeg tror, at det let vil forstaaes, at jeg i de saa Ord, som jeg dengang fremførte, holdt mig til disse tre store Hovedtræk, og at jeg ikke havde Opfordring til at komme ind f. Ex. paa Statskovenes Verdi o. s. v. I den Henseende er der nemlig ikke nogen Bevægelse, som er værd at tale om, men derimod er der jo Bevægelse i Statsgjælden og i Reservecens, d. v. s. Statsgjælden gaar ned, og det Samme gjælder om Aktiverne; blive vi ved, som vi have gjort i de senere Aar, ville vi om 10 Aar være saa lykkelige at blive helt af ikke med Statsgjælden, men med Reservecens. Ligeledes er der Bevægelse i Jernbaneverket. Det er nu heldigvis i modsat Retning af Reservecensbevægelsen, nemlig i Retning af Fremgang. Det er altsaa naturligt, at jeg dvælede ved disse Forhold, hvorimod jeg ikke kunde finde Anledning til at anstille Betragtninger over den Verdi, der kan tillægges Statskovenes eller andre saadanne Besiddelser, som Staten maatte have. Derimod har det naturligvis en vis Interesse at betragte den hele Fremgang eller Tilbagegang igennem en større Række Aar, og jeg skal derfor, da det dog koster et vist Bys over hele vor finansielle Tilstand, til Slutning meddele en saadan Betragtning over Fem-Aaret fra 1867—68 til 1871—72. Jeg forudsætter, at jeg paa ingen Maade vil benægte, at andre Medlemmer kunne opstille dette Regnestykke noget anderledes; men jeg tror, at den Embedsmand, som har meddelt den, er saa nøjagtig i sine Opgivelses, at jeg haaber, at denne Beregning fra det Udgangspunkt, hvorfra den er gjort, skal vise sig rigtig. Jeg skal da sige, at Regnskabsbeholdningen den 31te Marts 1867 var 4,960,460 Rd.; ved Udgangen af forrige Finantsaar 31te Marts 1872 var den 8,373,663 Rd., altsaa en Fremgang af 3,413,203 Rd.; Aktiverne vare ved Femaarets Begyndelse 68,998,124 Rd., og den 31te Marts 1872 vare de 46,286,912 Rd., altsaa en Tilbagegang af 22,711,212 Rd.; Statsgjælden var ved Begyndelsen af Perioden 130,609,722 Rd., og ved Udgangen 114,660,781 Rd., altsaa en Fremgang paa 15,948,941 Rd. Nu kommer det store Spørgsmaal, hvorledes man skal anslaa Verdien af Jernbanerne. I den Opgjørelse, jeg holder i Haanden, ere de satte til Halvdelen af den Sum, hvorfor de staa i Regnskaberne, idet det, selv om man lader alt Andet